

T-TUDOK

Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

Oktatási eredmények hatása a gazdasági folyamatokra

Lannert Judit
2024. Március 21.

Oktatás és gazdaság kapcsolata, elméletek

Egyéni és társadalmi megtérülés

- Az emberi tőke elmélete alapján az oktatás, a képzés beruházásként értelmezhető, a beruházással nő az egyének termelékenysége, és a termelékenységnövekedés következtében emelkedik a keresetük is.
- Termelési függvények és a nem megmagyarázott rész.
- Jánossy Ferenc trendelmélet („...a trendvonal meredeksége végső soron a munkaerő fejlődésétől függ.” „egy ország teljes munkaerő-állományának szakmák szerinti tagozódását jelenti, és pedig aszerint, hogy egy-egy szakmával hányan rendelkeznek.”)

Oktatási eredmény indikátorai idővel finomodnak

- - analfabétizmus felszámolása
- - iskolai évek száma
- - végzettség típusa
- - kompetencia

A legerősebb mérhető hatása az analfabétizmus felszámolásának volt

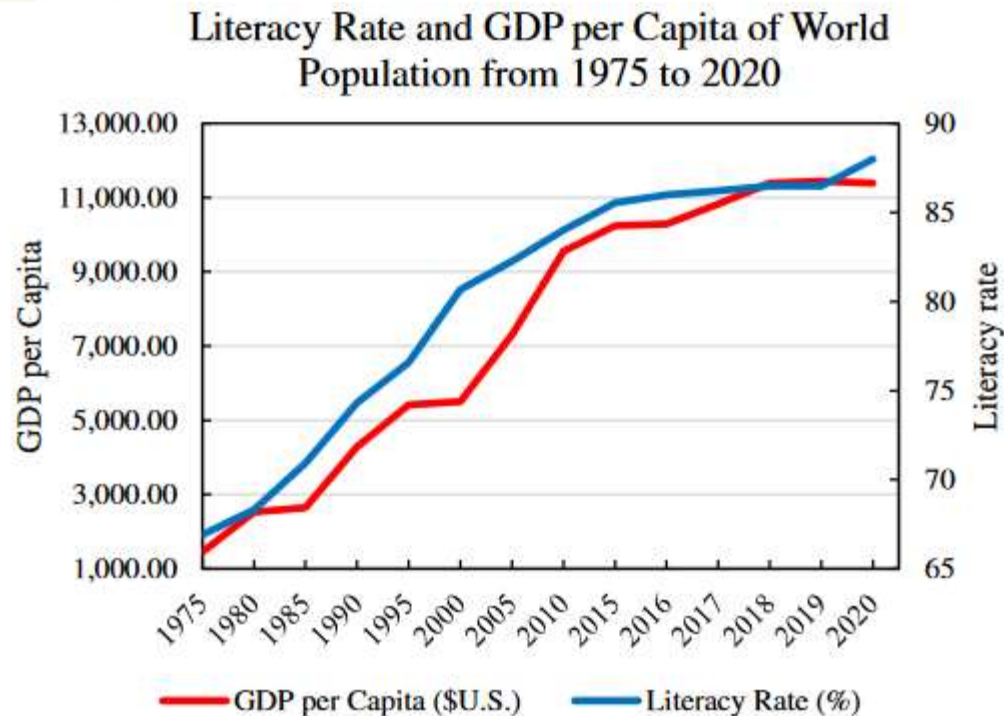

Figure 1. Source: UNESCO Institute of Statistics, World Bank

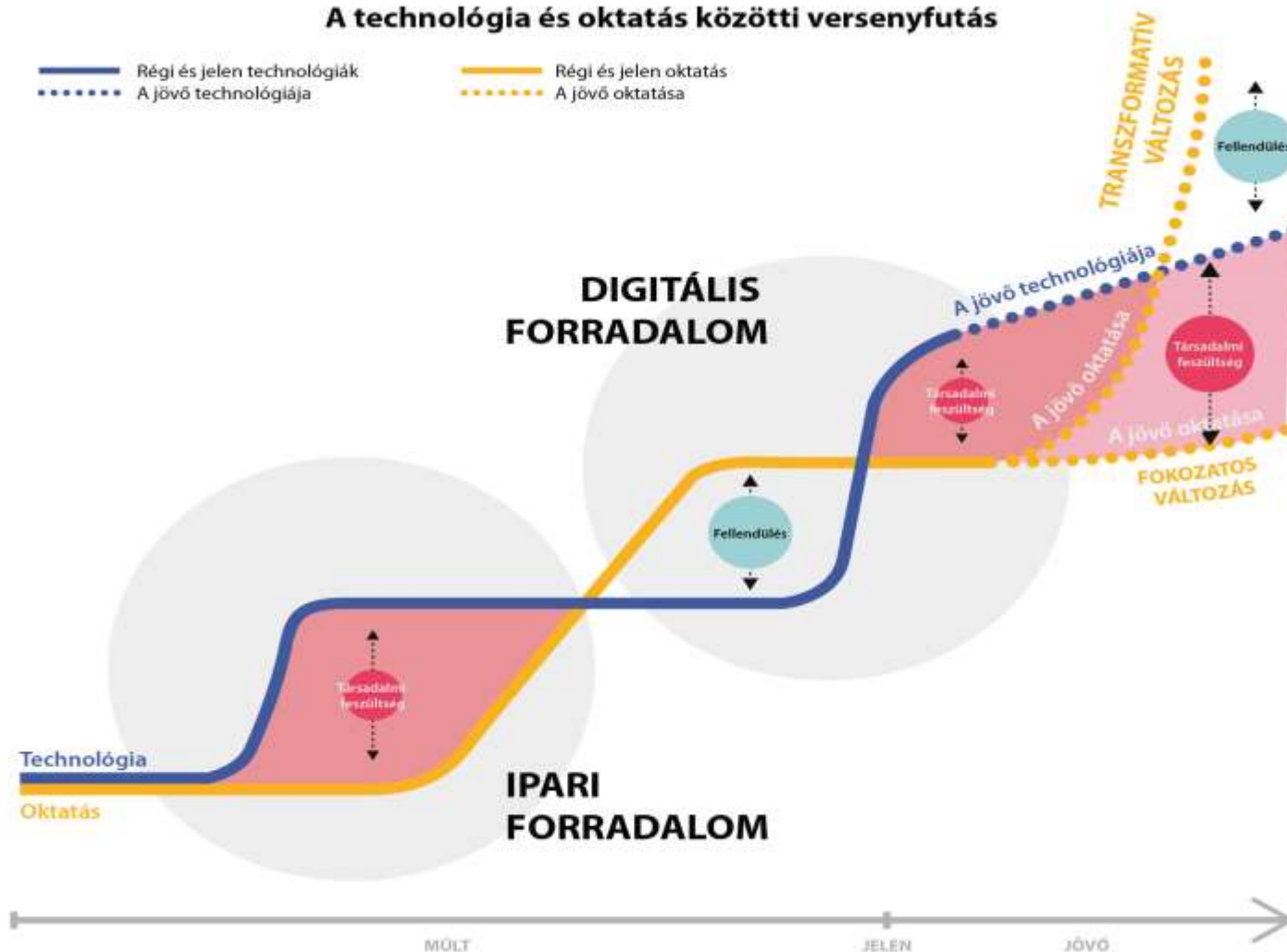
T-TUDOK

Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

A technológia és oktatás közötti versenyfutás

— Régi és jelen technológiák
••••• A jövő technológiája

— Régi és jelen oktatás
••••• A jövő oktatása

Néhány magyar szakirodalom

- 1971 és 1993 között a szakmunkásképzőben szerzett végzettség egyéni megtérülési rátája gyakorlatilag nem változott, a középiskolai végzettségé mintegy kétszeresére, a felsőfokúé pedig három és félszeresére emelkedett. A társadalmi megtérülési ráták másként változtak ugyanebben az időszakban. A legalacsonyabb társadalmi megtérülési rátája mindvégig a felsőoktatásnak volt, **a középiskola társadalmi megtérülési rátája pedig a legmagasabb**, nemzetközi összehasonlításban is jelentős. (Varga Júlia: Az oktatás megtérülési rátái)
- Az a befektetés, amely lehetővé teszi, hogy egy roma fiatal érettségit szerezzen, jelentős hosszú távú haszonnal jár a költségvetés számára, 7 és 19 millió Ft közötti lehet a **költségvetési nyereség**. (Kertesi Gábor – Kézdi Gábor: A hátrányos helyzetű és roma fiatalok eljuttatása az érettségihez Egy különösen nagy hosszú távú költségvetési nyereséget biztosító befektetés, Roma Education Fund, 2006)
- A munkanélküliség valószínűségét is jelentősen csökkentheti a jobb kognitív készség, a magasabb végzettségűek esetében pedig szignifikánsan magasabb keresettel is jár. (Hermann Zoltán — Horn Dániel — Köllő János — Sebők Anna — Semjén András — Varga Júlia: A **kompetenciaeredmények hatása** a munkaerőpiaci sikerességre)

T-TUDOK

Tudásmenedzsment és Oktatókutatató
Központ Zrt.

Az OECD készség stratégiája

A megfelelő készségek fejlesztése
növeli a gazdasági jólétet
és a társadalmi kohéziót.

Hozzájárul az egészséghez, a polgári és a társadalmi szerepvállaláshoz.

Támogatja a termelékenység és a növekedés javulását.

Elősegíti a magas szintű foglalkoztatottságot a minőségi munkahelyeken.

Hogyan érhető ez el?

Az alapkészségek erősítésével

Egy tényeken alapuló nemzeti készségfejlesztési stratégia megtervezése és megvalósítása.

Állami és magán forrásokból történő befektetés a készségfejlesztésbe, és hatékony ösztönzők kialakítása a munkavállalóknak és a munkaadóknak.

Pontos és megbízható információk rendelkezésre bocsátása a nyilvánosság, az üzleti szereplők és a döntéshozók számára.

Alapkészségek erősítése

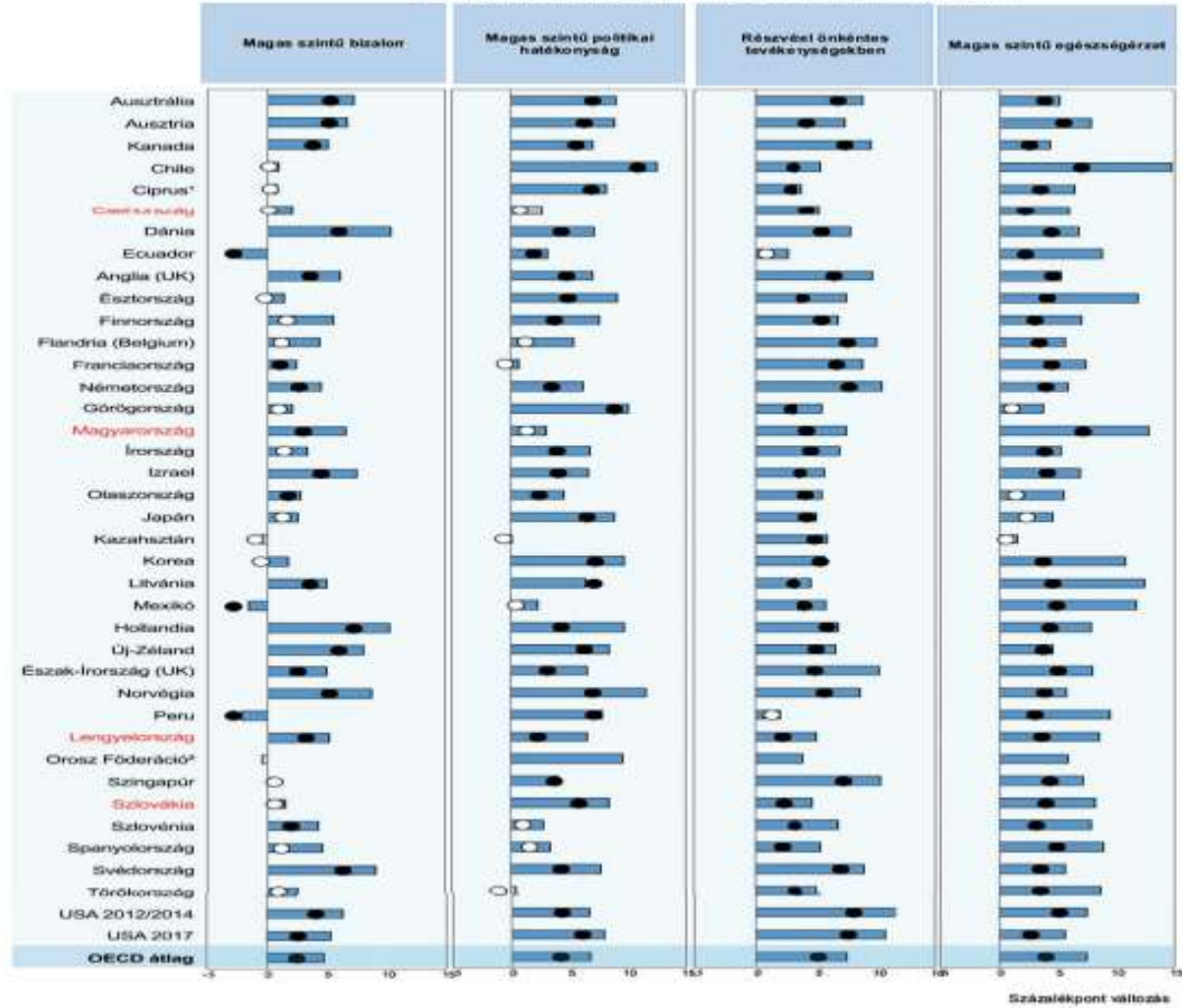
Felendíti a gazdaságot

Erősíti a társadalmi kohéziót

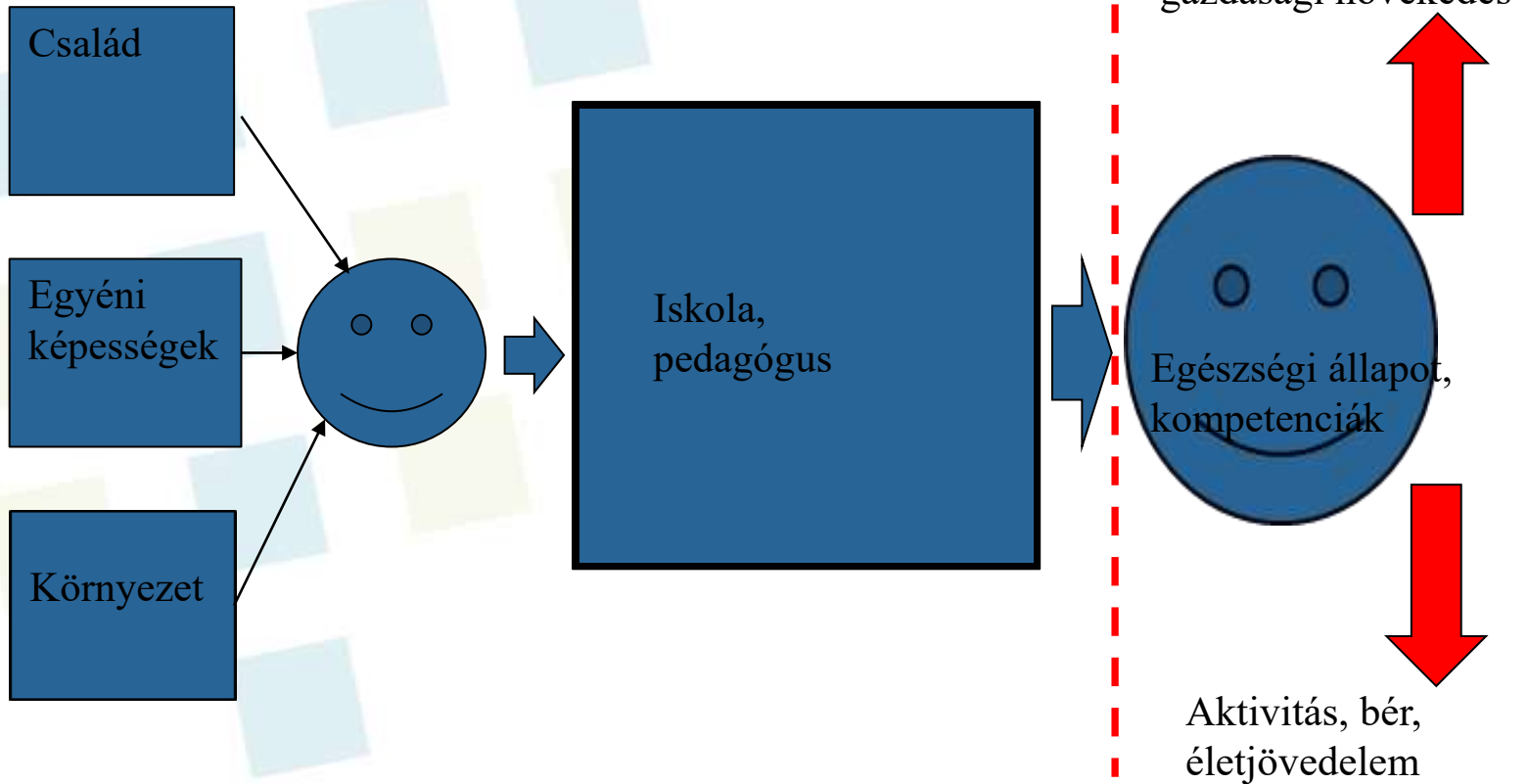
6.3. Ábra: A számolási készség szerepe a kedvező társadalmi kimenetekben

A számolási készség egy szórásenessgnyli változása milyen hatással bír az egyes kimenetek kedvező értékeinek valószínűsége

■ Marginális hatások (kiszáztatlan) ●○ Marginális hatások (kiszáztva)

Forrás: OECD, PIAAC 2019 Skills Matter Round 3, Figure 5.7, 120. o.

A tanár számít

Az első McKinsey jelentés, 2007 és az OECD Teachers matter (2011) anyaga szerint is a tanulói eredményesség kulcsa a jó TANÁR.

Az iskolákban a tanárok minősége a legfontosabb: egyetlen más mért iskolai szempont sem számít ennyire fontosnak a tanulók teljesítményének meghatározásában. Azok a kezdeményezések, amelyeket a politikai megbeszélések során hangsúlyoztunk – az osztálylétszám csökkentése, a tanterv átalakítása, az iskolai órarend átszervezése, a technológiai beruházások – mind messze elmaradnak attól a hatástól, amelyet a jó tanárok gyakorolhatnak az osztályteremben. (Hanushek)

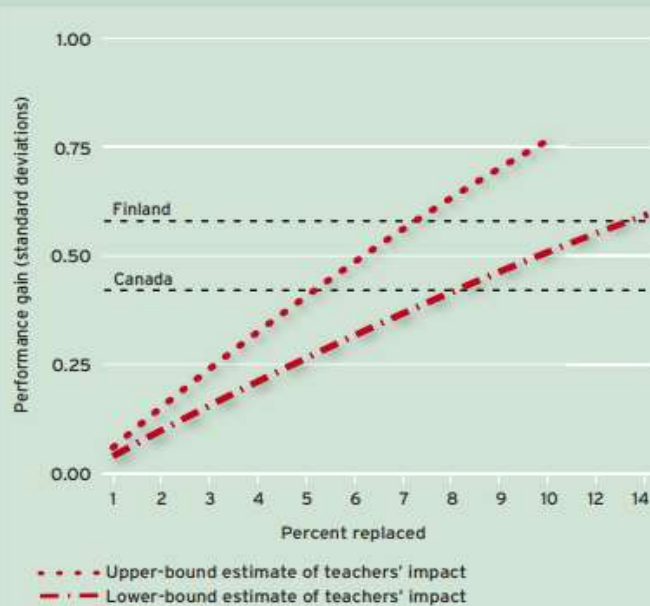
De hogyan érhető tetten, hogy ki a jó tanár és hogyan lesz a jó tanár?

Nincsenek egyszerű receptek

Measuring Up (Figure 2)

The U.S. could reach the achievement levels attained by such countries as Canada and Finland by replacing the lowest-performing teachers with average teachers.

Note: As derived from studies of teacher effectiveness, the lower bound assumes that a teacher at the 16th percentile of the distribution will obtain learning gains that are 0.2 standard deviations less than the average teacher obtains. The upper bound corresponds to 0.3 standard deviations less.

SOURCE: Authors' calculations

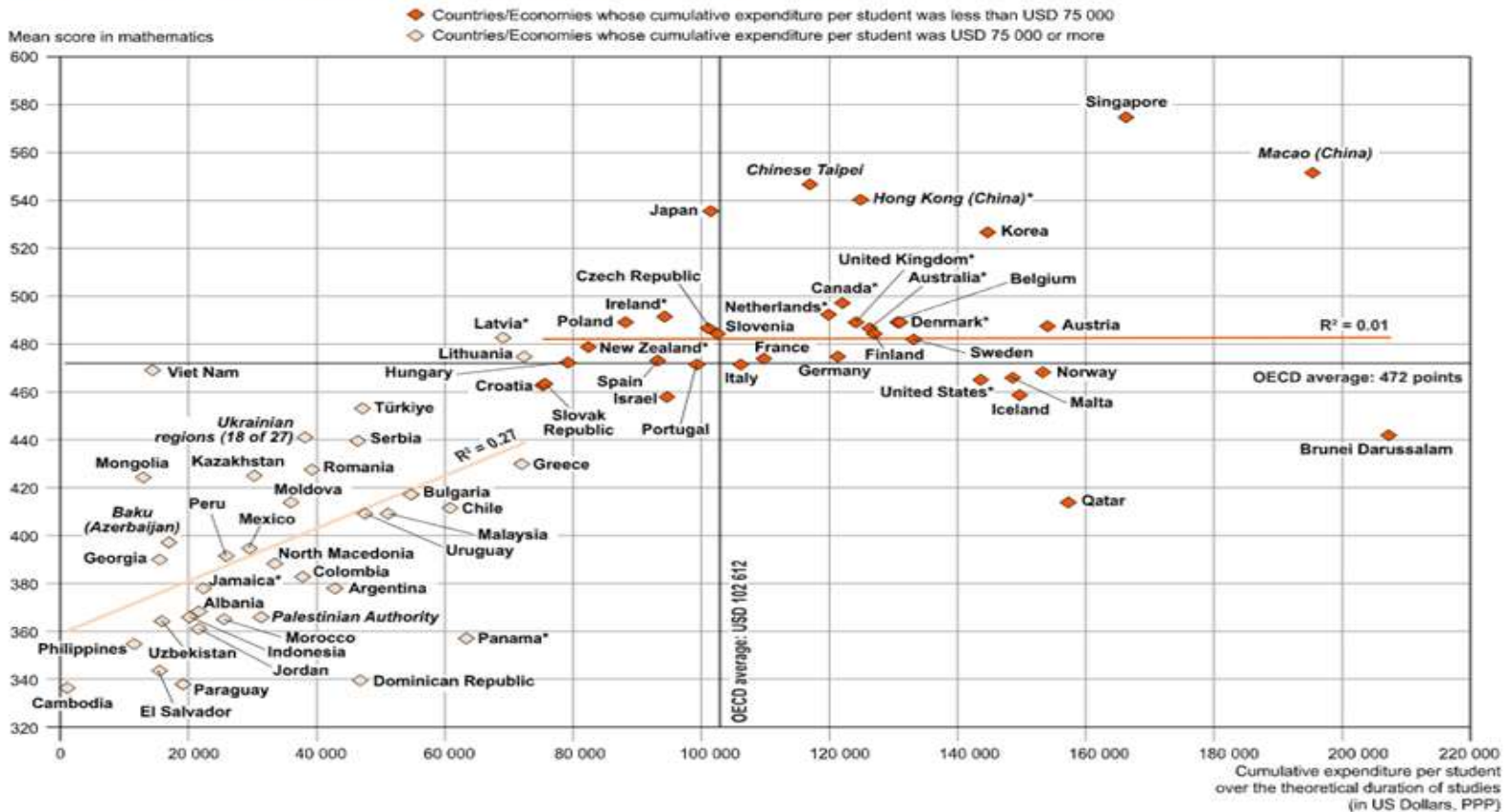
Tanárértékelési rendszerek megváltoztatása és amunkatapasztalat mellett a tanulói eredményességnek is számítania kell a bérezésben Hanushek szerint.

Egy dallasi kísérlet 2015-2019 pozitív hatást mutatott, nagyobbat a matematikában, mint a szövegértésben, de a kísérletben volt mentorálás, tanulói és szülői visszajelzés, iskolavezetési és egyéb pedagógusi támogatás.

- Valóban vannak az iskolai eredményességet pontosan mérő adataink? Szoft skillek fontosak, de nehezen mérhetők
- Jól működő gazdaságra is szükség van. Ha nem tudja felszívni az iskolázott munkaerőt, ott a tanulói eredményesség növelése nem fog hatni.
- Az oktatásra fordított erőforrások és az oktatási rendszer közötti eredményesség kapcsolata nem egyértelmű.

Figure II.5.2. Mathematics performance and spending on education

Note: Only countries and economies with available data are shown.
Source: OECD, PISA 2022 Database, Tables I.B1.2.1 and I.B3.2.2 (Volume I).

Figure II 5.11. **Mathematics performance and time spent on learning activities**

Based on students' reports

■ Lessons ■ Homework time ◆ Score points in mathematics per hour of time spent in regular lessons and homework

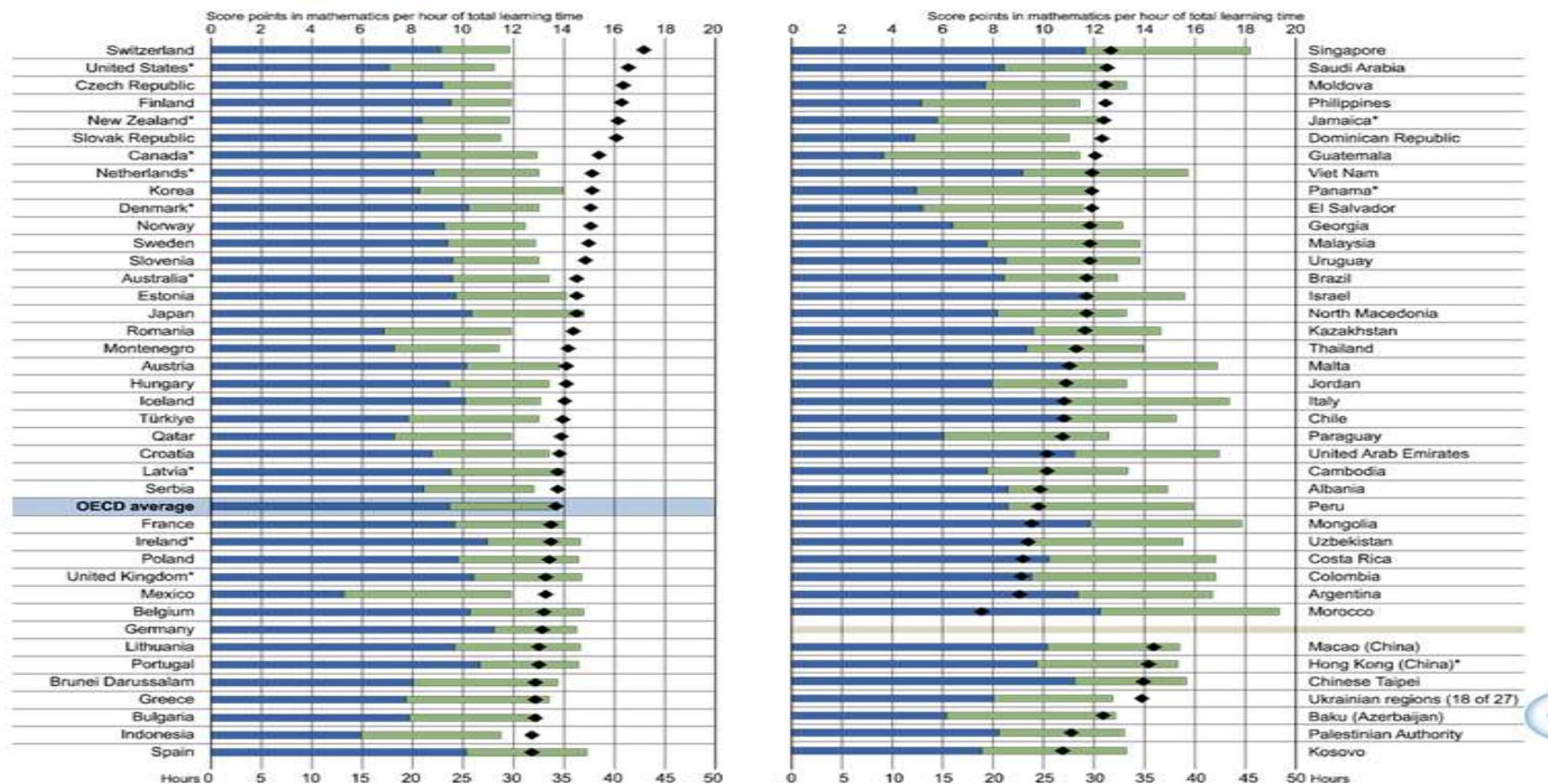
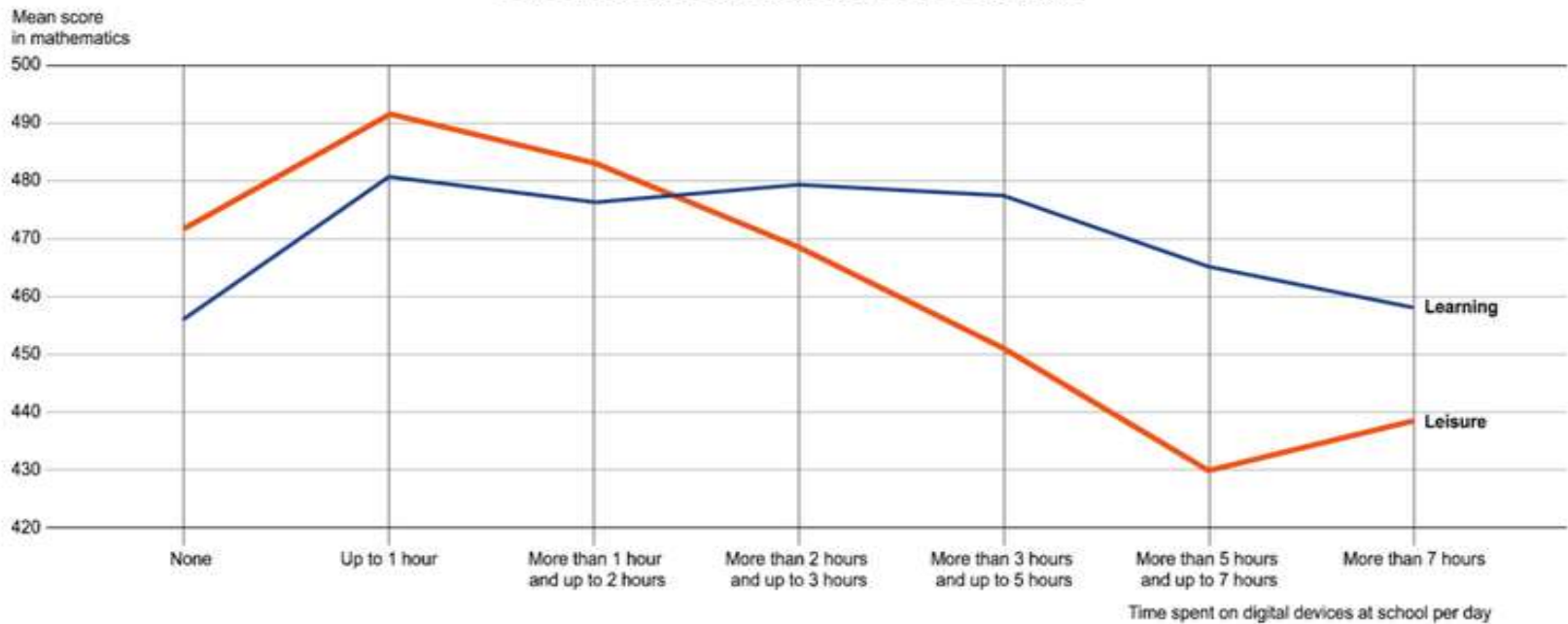

Figure II 5.14. Time spent on digital devices at school and mathematics performance

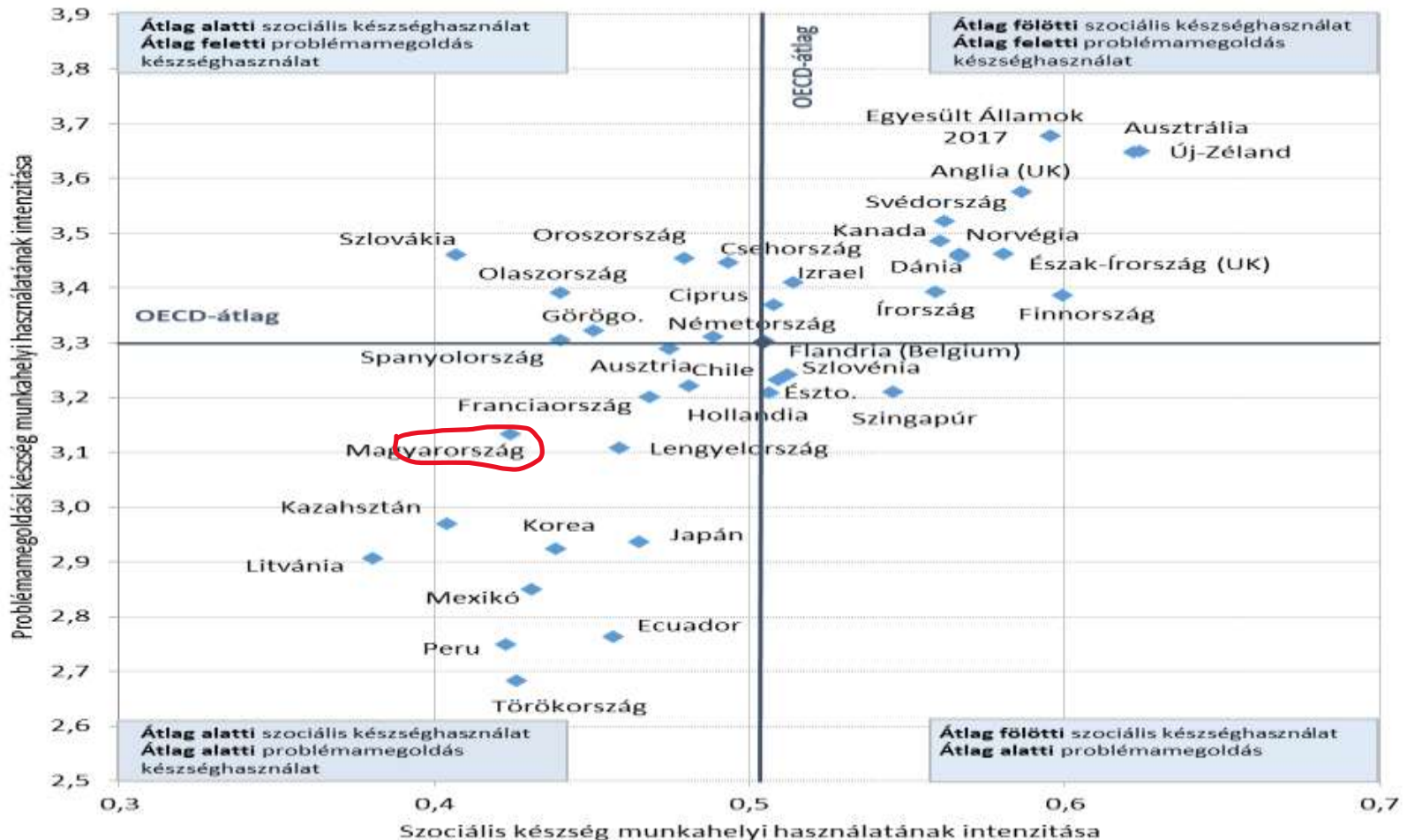
Based on students' reports; OECD average

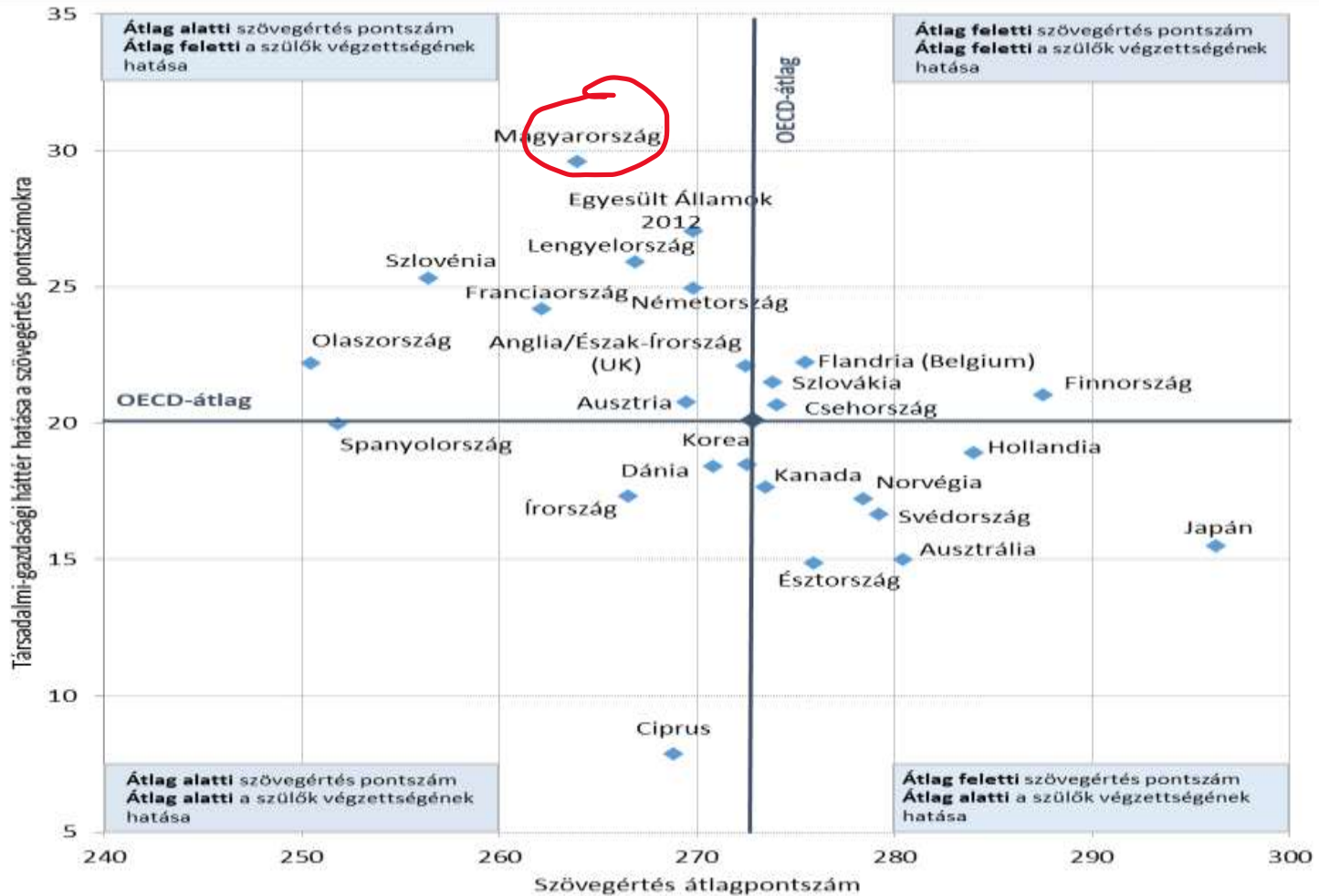
Note: Differences between categories are all statistically significant (see Annex A3). Source: OECD, PISA 2022 Database, Annex B1, Chapter 5.

A munkahelyeken kevésbé használjuk a képességeinket

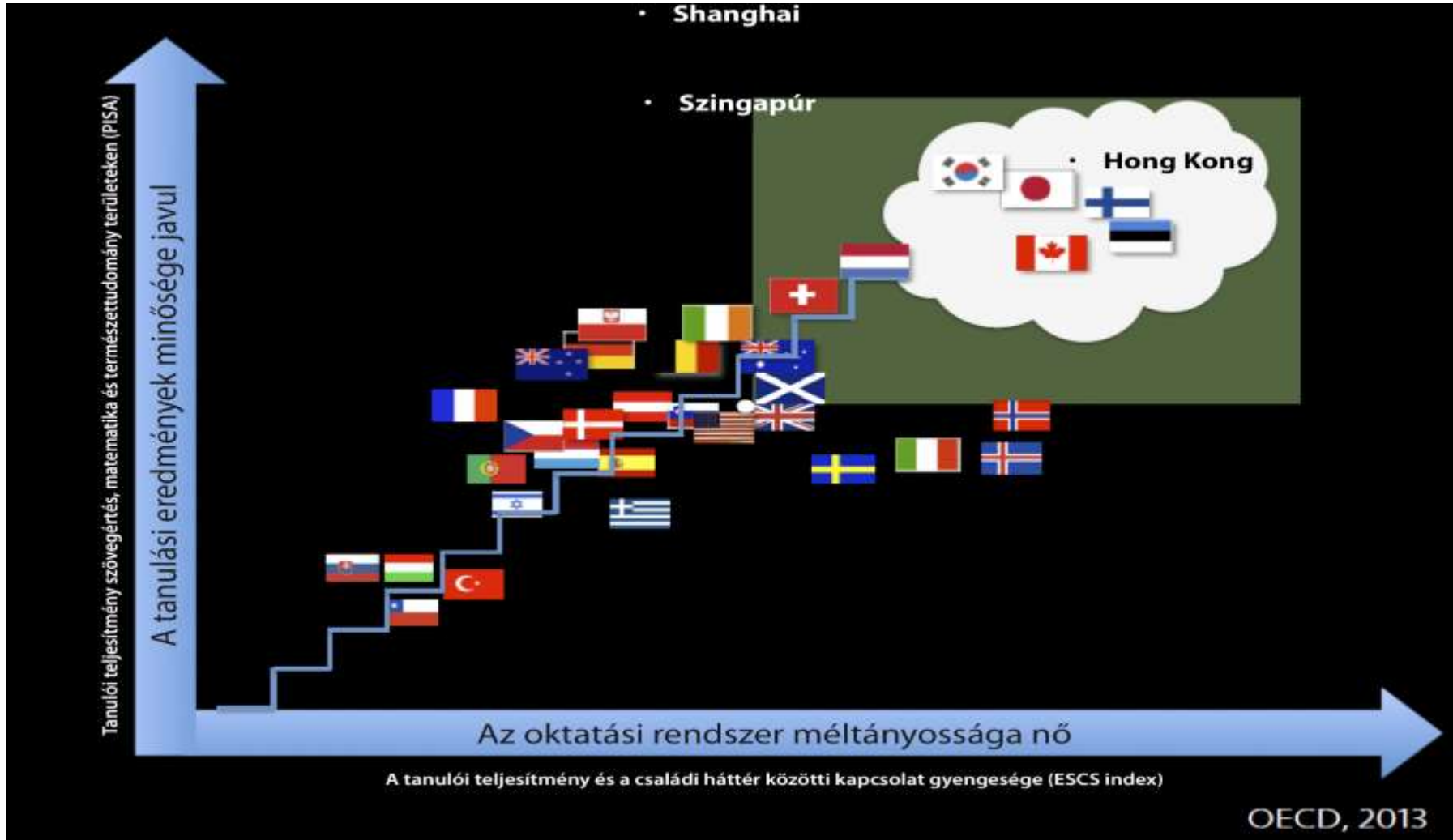
A családi háttér hatása a teljesítményekre nagyon erős

T-TUDOK

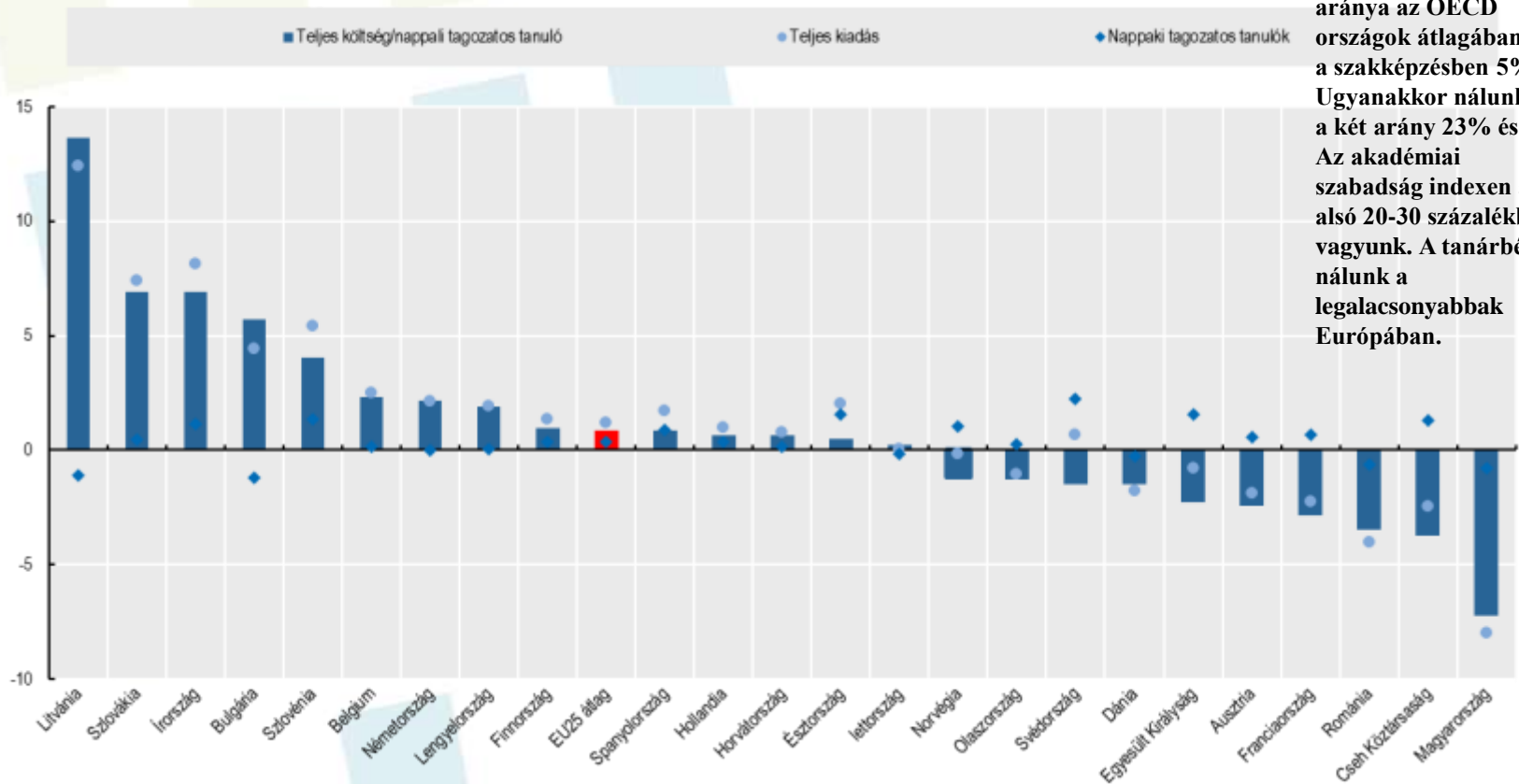
Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

Az állam nálunk kivonul az oktatásból és az elitképzésre koncentrál

A nappali tagozatos tanulókra jutó oktatási kiadások változása (2019 to 2020), EAG 2022, 2015-ös árakon, PPP

Az általános képzésben a magánforrások aránya az OECD országok átlagában 9%, a szakképzésben 5%. Ugyanakkor nálunk ez a két arány 23% és 9%. Az akadémiai szabadság indexen az alsó 20-30 százalékban vagyunk. A tanárbérek nálunk a legalacsonyabbak Európában.

Mik a jól működő tanulási tér jellemzői?

Alacsony teljesítmény

Magas teljesítmény

T-TUDOK

Tudásmenedzsment és Oktatáskutató
Központ Zrt.

Köszönöm a figyelmet!

lannert.judit@t-tudok.hu